

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 12. Prætende pro operibus tuis bonis non minorem mercedem, quam Abraham: & D. Thomas, vt te mulier illa cœlestis informat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

¶ *Et nos &c. & virtutis quidem nullum signum valimus ostendere.* Non dicit, quod opera bona non fecerint, quinimò multi eorum illa fecerunt, sed quod illis, nec argumentum nec signum eorum vllum maneat, quod ostendere poterint.

11. ¶ *Est autem ipsa corona seu præmium, non solum merces bonorum operum, sed & signum ac indicium, quod ea facta ostendat.* Sicut accidit Sanctis in illa mercede, quam in caelis recipiunt; illis verò qui ea fecerunt ob solam æstimationem & hominum laudes, ne leue quidem argumentum, sicut nec præmium in alia vita remanebit *virtutis nullum signum.* Descende consideratione tua (monet D. Bern.) in infernum, hoc est enim quod à te requirit Propheta Rex: *Descendant in infernum viventes.* Illic intelliges plangit illos, quos & edunt & in æternum edent illi tam stulti, vt seipsos tali cognomine dignos censuerint: *Nos insensati:* quia pro suis tam præclaris operibus nihil aliud, quam hominum acclamationes & nomen sunt occupati.

Baruch. 4. ¶ *Confidera illos, quos Spiritus sanctus vocat: Potentes à seculo viri sumosi.* Et Propheta Baruch: *Gigantes nominati scientes bellum.* Attente gigantes illos mundo tam celebres vt refert Spiritus sanctus illos Romanorum Duces toto terrarum ambitu notissimos: testante sacro eloquio Adèo laudatos & omni honore exceptos, vt innotiosus illis triumphis & coronis, modò ex lauro, modò ex ferreo, modò ex auro, nomina sua toto orbe gloriosè ac superbè diffundentes? Quid Pompeio de suis triumphis superfuit? Quid Iulio Cæsari? Quid Lucio Lucullo de illo triumpho per tres annos publicè decantato, qui per Ciceronem ad finem illorum ei concessus est ob deuictum Regem Mithridatem & Tigranem? Quid Philosophos illos memorem, nominatos, & vt admirabiles dictos, qui omnem suum finem & curam eò direxerunt, vt nomen suum & famam æternitati traderent, laboriosis suis studiis, continuis vigiliis, contemplatione caelorum, & eorum motuum obseruatione, ac altorum, libros in omni materia, & de qualibet arte componentes? Quin mihi propono infauitos illos Scribas & Phariseos: quid illis mercedis retributum, pro suis Arictis ieiuniis, quibus exhaurebantur, pro suis orationibus, cum iudicarent quasi obsecrati ex continuo in caelum iuueni, pro suis elemosynis ad sonitum campanarum distributis, solâ mundi complacentiâ sibi complacentes?

¶ *Cuncta hæc opera, & cætera virtutum, quòd*

si in Dei gloriam fecissent (prout dicebant) ad lucrandum æternas glorias, æternaque regna, sufficiebant. Ne mireris, ipsos omni re subsistente manere vacuos: posuerunt enim oculos suos super vanitatem: viderunt vana. Mi Domine Deus, rogat David: *Auerte oculos meos, ne videam vanitatem.* Ne permiseris tantam mihi accidere excerebrationem seu insipientiam, vt sint oculi mei tam abiecti, & animus ad eò vilis, vt vanitati affigantur, illam prætentant; esset enim summa stulticia & insipientia. An possit vlla maior inueniri, quam si habeas gemmam pretij infiniti, quâ ditissimo Regi venditâ, in solutionem eius is tibi celebrem consignaret ciuitatem; & tu eandem venderes pauperulo cuidam, qui eam laudaret & Rege dignam æstimaret; & hanc eius laudem in pretium reciperes; quid (quæro te) inde tibi lucri?

Ab hac stulticia & insipientia securos reddere nos voluit Christus, (teste D. August.) qui nostrum desiderans bonum, præmonet: *Attendite, ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus, vt videamini ab eis, alioquin mercedem non habebitis apud Patrem vestrum qui in caelis est.* Adfer & offer Deo opera tua bona: cognoscat ille pretium iustum & eorum valorem tibi persoluet, ad minus Regnis æternis.

§. 12. *Pratende pro operibus tuis bonis non minorem mercedem, quam Abraham; & D. Thomas, vt te mulier illa caelestis informat.*

TV autem eum ieiunas. Tractat nobiscum Deus, vt vir quidam spectabilis, cum operatio ignorante alicuius pagi. Incidit casu quodam manibus eius pretij magni adamas purissimus, & ab omni leui puluiscolo, & spuma defæcatissimus, credit esse quandam vilis vitæ particulam, seu ad summum crystalli, quærit emptorem. O amice (ait vir ille præclarus) quam parum nosti quanti illud valeat, quod reperisti, scito hoc esse quid dignum Rege, & solis eiusdem manibus bene impensum: est enim Adamas magni pretij, cuius tibi valorem solus Rex, & is quidem potens, dare potest. Ne eum in hoc pago vendideris, hic enim non æstimatur tamen, quanti valet; adito Curiam: illic enim sciens eius valorem, & iustum tibi pretium soluent, dabuntque tibi in commutationem eius tantam pecuniæ summam, vt ex ea omne damnorum relaxas, & toto vitæ tempore diues viuas.

I. Quis dixerit tanti valoris esse opus bonum factum in gratia Dei? Tanti profectò est, ut in hoc mundo nemo, nec Angeli calorum naturali suo ingenio valeant comprehendere. *Nescit homo pretium eius.* Minimum eorum; vnius diei ieiunium, lachryma vna, vnum suspirium, calix aquæ frigidæ, plaris valet, quàm cælum cum suis stellis, quàm sol cum sua luce, quàm enim suis plantis terra, & quàm fodinæ cum suis mineralibus auri, argenti & margaritarum pretij infiniti: *Omne aurum in comparatione illius arena est exigua.* Et tanquam lutum aestimabitur argentum in conspectu illius. Pretio valet infinito & excedit omne cicatum in aestimatione; res est vere digna Rege, & quæ sola bene ad eius gloriam expendatur, & eius manibus consignetur. In huius mundi pago tam parui sit, ut pro maxime pretioso luminum eius sit pretium onus straminis, laus terrena, verba, quæ vento leuius rapiuntur. Videt Christus in manibus nostris has bonorum operum gemmas, & ait: Amici, ne hic eas vendideritis, quia paruum vobis pro illis rependunt pretium. Quàm flocci merces foret illa vnius adamantis maximi valoris, seu aequalis auro mirifice elaborati, arte, ingenio & sumptibus præstantissimi, si pro illo tantum modo peteretur, ut artifex tantum videretur & laudaretur. Quàm inops foret, qui illum tantillo venderet pro solo pretio solam laudem recipiendo. Deser ad curiam supremi Regis, ascende caelos, offer illum magno Monarchæ Patri vestro, ille, qui eius no-uit pretium, reddet tibi quantum iusto valet, quod tantum est, ut ex eo diues sis, & prosperè totâ viu: s æternitate.

II. Proh Abraham vitum sapientissimum! quàm bene doctrinam hanc intellexit, & quàm profundè eam medullis suis insculpsit, ostenditque illo facto, quando cordis sui nobilitatem patefecit (ut aduertit de illo D. Cyrill. Alexand.) In acie procedunt quatuor illi Reges potentissimi, Amraphel Rex Sennaar, Arioch Rex Ponti, Chodorlahomor Rex Elamitarum, & Thadal Rex multorum populotû, bellum indixerunt Regi Sodomæ regionis tam fertilis, ut dicat Spiritus S. eam fuisse instar paradisi: *Stetit paradysus Dei eunibus in Segor.* Deuastarunt hi regnum eius, populum captiuum abduxerunt, cuncta eorum bona diriperunt, insuper & Lot nepotem Abraham, reuertuntur victores tantâ prædâ diuites. Res ad Abraham defertur, qui illico spiritu Dei instigatus, domus suæ populum congregat, ex quo sibi constat exercitum, erat enim tantus, ut soli vernaculi ultra trecentos exerescent. His comitatus obuiam

procedit contra quatuor illos Reges, qui, præter vires suas, tanto triumpho insolitebant, illos oppugnat, intuit certamen tanto feruens animo, adeo viriliter, ut illos deuincat, & in apertam fugam profigit: recuperans omnem prædâ, hominum & bonorum, quæ rapuerant, magnoque cum triumpho ad propria reuertitur. Obuiam occurrit illi Baia Rex Sodomorum, totos loquens in laudem talis fortitudinis, victoriæ & triumphi, ut pote quod esset victor suorum hostium, liberator suorum subditorum, & omnium recuperator rapinarum. Visum est Regi Sodomæ iniustum fore nullam pro tam præclara opere Abraham victori mercedem rependere. Rationi repugnat: h vir fortissime (ait Rex), facius tam præclarum carere iustâ mercede, & æquâ satisfactio: quocirca in tanti beneficii recognitionem cedo tibi omnia bona meorum subditorû, vestra sunt enim ista: *Dâ mihi animas, cetera tolle tibi.* Intuitus eum Abraham, ait: *Leuè ad cælum manum meam, ad Dominû Deum excelsum, possessorem cæli & terræ, quod à filo subiegrinâ, usque ad corrigiâ caligæ, non accipiam ex omnibus, quæ ius sunt.*

Sublationem istam manuum ad cælum, credent aliqui, esse iuramentum: quia modus tunc temporis communis iurandi erat hic, leuare manum seu digitum, quasi signando Deum in testimonium. Quinimo & quando aliquid affirmatur, ad illud illud confirmandum, attollitur digitus versus cælum. Insuper & Deus ipse tali phrasi vsus est (ut notat noster Cardinalis Caictan.) Volens enim declarare Moysi, se iurasse Abraham, Isaac & Iacob, quod posteris eorum daret terram promissionis, leuauit manum suam, illam promittendo. *Inducam in terram, super quam leuauit manum meam, ut dixi meam Abraham, Isaac & Iacob.* Hoc quod hic dicit, quod leuauit manum suam, alio loco dicit, quod iurauerit. *Ad terram quam Gei iurauit Abraham, Isaac & Iacob.* Et iterum orat 24. *Moyses: Recordare Abraham, Isaac & Iacob, qui iurauerunt per semetipsum.* Bona est hæc expositio, credo tamen, plus aliquid voluisse significare Abraham, quasi illi diceret: O Princeps maxime, licet Rex potens, & diues Dominus sis, pauper nimis es, ut tale opus, talem triumphum dignè compenses, aliam quoque mercedem, alium compensatorem expecto, qui mihi daturus est præmium & dignam tanto lauream triumpho, quem eius gratiâ & beneficio sum consecutus: ipse enim est magnus cæli terræque Dominus: *D. Aut Domini possessorem cæli & terræ.* Quid inde seculum? Loquatur D. Ambrosius, *Quoniam sibi Abraham mercedem ab homine non quaesuit, à Deo accepit.* Vide

zuram, vt filium eius recens natum deuoraret. Videre hic licet draconis desiderium mulieris filium rapiendi. Quid illa? Eâ quâ peperit hora, magno impetu sustulit filium, ad Deum misit, throno eius obtulit. *Et peperit filium masculum &c. Et raptus est filius eius ad Deum & ad thronum eius.* Quam graphicè describit animam sanctam, amodo est in cælo, spe & desiderio ibi uiuit, quod de iustis hic adhuc degentibus intelligit D. Paul. (sic eum explanantibus D. Chryso-
Ad Ephes. Rom. & D. Thom.) his uerbis: Considerare fecit in calceis. Et in eorum nomine dicebat ipse: *Nostra conuersatio in calceis est.* Prægnans est lipp. 3. 20. bonorum desideriorum, sed in ea non remanent: enititur enim ea per bona opera parturire, id est, opere exequi, & ob hoc dicitur, quod in pariendo dolores sentiat: quia non dubium est, quin dolores prouocent, & animam crucient opera bona, quando paruntur & in lucem eduntur. Quando capitur disciplina, à cibis abstinetur, dormitur in terra, iniuria remittitur.

Sunt uerò hi filij masculi, fortes, & tanti animi, vt cælorum regnum capiant, vt bene profectur Origen. declarans cur Pharaeo occidi iussit omnes Hebræorum natos masculos, puellas uerò reseruati. Quali desiderio ardet draco hunc masculum deuorandi, & vt eum hic relinquant, & iudices tibi hominum oculis satisfactum. Hoc modo illum rapit, dilacerat, deuorat. Sicut rapuit quotquot masculos enitebantur animæ illorum Hypocritarum, qui eo momento quo nascebantur, rapiabantur occidendi: cum qui illa opera faciebat non haberet sperandum pro illis præmium aliquod: *Amen dico uobis receperunt mercedem suam,* ait Christus. Non ita, sed actu feruido, forti animo, corde inuidio rapio filium hunc masculum ad Deum, cum throno illius offerro, draco cum non deuoret. Hoc est, vt agas id quod dixit idem Apostolus: *Omnia in gloriam Dei facite.* Domine Deus, ad tuum obsequium sit ista penitentia. Domine Deus, ad tuam gloriam sit illud opus pium &c.

§. 13. *In abscondito facito opera tua bona, sicut Christus sua, vt integra conseruentur.*

27 **N**otanda sunt autem uerba, quibus utitur diuinus Magister. *Ne uideatis hominibus ieiunans,* quæ profunda continent mysteria. Non ait, vt non uideant homines opera uestra bona, sed, vt ea non hac intentione facias,

sicut & in præcedenti uerbo expendit D. Chry. *Hom. 11.* f. 1. quod non dixerit, quando ieiunatis non si. *Imp. 1.* tis tristes: cum præterquam, quod ieiunium cum carnem affligat, secum etiam trahat quandam tristitiam & capitis demissionem: nulla res magis congruit peccatori, & quæ sit illi uilior, quam tristitiam incedere, & sic conueniret ut omnes tristes incederent, qui tales sunt. Id quod Dominus dicit: hoc est, *Nolite fieri:* quod proprie & genuinè significat: ne tristitiam ostentes fictam, compositam, & uolentiam, ut ieiunium ac penitentiam uestram decantetis; ita in eo quod subiungit. *Ne uideatis hominibus ieiunans,* non intendit, ut non uideant homines opera uestra bona, quia multa eorum non potes ab oculis hominum excusare, sicut audiendo missam, confitendo, communicando &c. sed vt ea non facias eâ intentione, ut ob ea uidearis, & illi illa uidentibus oculos suos in te deflectant, te laudantes, & pro uiro sancto & optimo colentes. Sed ut ea uidentes illi & tu oculos sursum in Deum erigas, illum & pro illis, & per illa collaudantes.

Hinc declauit & enodauit D. August. quandam difficultatem, quæ ei ad eam grauis uidebatur, ut Diuinum quoddam lumen inuocaret, quo illam intelligeret. Videtur quod unâ eademque concione Christus nobis contraria præcipiat. Sedens in monte, suosque docens d. scipulos, eos ad præclara, sanctaque opera exhortatur, quæ dicuntur lux, & ea oculis hominum exponant uidentia. *Sic luceat lux uestra coram hominibus, ut uideant opera uestra bona.* Progreditur ulterius, & ait in hoc Euangelio, ut agatis opera uestra in abscondito procul ab oculis hominum, ea tantummodo Patris uestri caelestis oculis pateant: *Ne uideatis hominibus ieiunans, sed Patri tuo, qui uides in abscondito.* Uidentur hæc sibi contraria, agite opera uestra, ut ea uideant homines, & sic agite opera uestra in abscondito, ut ea homines non uideant. Veruntamen non sibi contradicunt (ait D. August.) Magister enim noster ueritas est, & ueritas sibi ipsi non contradicit. Ambo sunt faciendæ. Ad huius difficultatis enodationem, aduerte duo documenta.

Primum certum est, communiter bonum esse agere opera uestra bona in abscondito, ob periculū uanz gloriæ, quæ in illis est. ut tinea cocco & nebula florenti campo, quia illico consumit eius substantiam, et nudum stramen relinquit. Opus bonum tantæ est excellentiæ, ut naturaliter exciet in eo, qui illud agit, appetitum & uoluntatem illud manifestandi, & ideo uocatur lux, quia ipsi maximè proprium est, se oculis de-